

Linda: "Het is mooi dat je iets voor elkaar kunt betekenen zonder dat geld een issue is"

Laten we weer gewoon RUILEN

ONS FINANCIËLE SYSTEEM LIJKT SOMS AAN EEN ZIJDEN DRAADJE TE HANGEN. NIEMAND WEET WAT ER KAN OF ZAL GEBEUREN. TOCH ZIJN ER MENSEN DIE ZICH AL VOORBEREIDEN OP ANDERE BETAALSYSTEMEN. WEER LEKKER RUILHANDELEN ZOALS WELEER, BIJVOORBEELD. LETS (LOCAL EXCHANGE TRADING SYSTEM) BESTAAT AL EEN HELE TIJD, MAAR LIJKT NU ACTUELER DAN OOIT.

Ik LETS, jij LETSt, wij LETSen... Codetaal? Voor leden van LETS (Local Exchange Trading System) maakt het werkwoord LETSen gewoon deel uit van hun dagelijkse woordenschat. Zij wisselen lokaal vriendendiensten, kennis en spullen uit dat het een lieve lust is. Geld komt er niet aan te pas, elkaar waarderen doen ze met complementaire munten en een glimlach. Dat LETSen niet alleen praktisch en verrijkend, maar ook gewoon leuk is, vertellen deze drie enthousiaste LETS-leden je zelf.

Linda Van Damme, onderwijzeres en Life Coach, anderhalf jaar lid van LETS

"Eergisteren ben ik via LETS gaan babysitten. Dat was goed voor 90 stropkes (de lokale ruilmunt bij LETS Gent, nvdr), waardoor ik meteen terrasstenen kon afhalen bij een ander LETS-lid. Ze vroeg één stropke per steen, wat spotgoedkoop is als je weet dat we doorgaans veertig stropkes rekenen voor één uur dienstverlening. Maar zij is blij dat ze er vanaf is en ik ben blij omdat ik precies heb gevonden wat ik zocht. Meteen een van de dingen die zo leuk zijn aan LETSen: wat voor de ene ballast is, is voor de ander een cadeau. Er ontstaan uitwisselingen waar je allebei beter van wordt en het geeft een goed gevoel dat je iets voor elkaar kunt betekenen en, zonder dat geld een issue is, elkaar op allerlei vlakken kunt aanvullen. Naast babysitten bied ik ook heel wat andere dingen aan, van speelgoed of rijpe druiven tot een groentetaart bakken voor wie geen tijd heeft om zelf te koken. In mijn tuin staat ook een ligbad, dus kunnen LETS-leden hier komen genieten van een heerlijk warm bad in de open lucht. Ik geef ook mijn kennis en ideeën over wat je allemaal met een kleine tuin kunt doen, door. Want van de groenten en planten die in mijn stadstuinje groeien, kan ik een hele zomer lang dagelijks eten. Mijn huis in het Gentse Begijnhof stel ik open om samen te filosoferen en mijn kooktalent bied ik aan voor wie iemand wil verrassen met een etentje bij kaarslicht. Maar je wisselt niet alleen diensten, kennis en spullen uit, je kunt andere leden ook gewoon steun of zelfs een overnachting met ontbijt aanbiede-

den. Ik ben Life Coach en bied LETS-leden die daar nood aan hebben, een stille plek aan om even tot rust te komen, al dan niet met een gesprek erbij. Soms heb je in moeilijke periodes even een break nodig om de dingen in een nieuw perspectief te kunnen plaatsen. Alleen op hotel gaan zitten in de Ardennen is dan niet altijd waar je behoefte aan hebt. Daarom stel ik me niet alleen professioneel, maar ook via LETS beschikbaar om anderen weer op weg te helpen. Ik heb via LETS ook al veel teruggekregen. Ik ben een echte doener en ben het als alleenstaande gewend om me zelf uit de slag te trekken. Dankzij LETS heb ik geleerd om ook eens hulp te vragen aan anderen en om die hulp te aanvaarden zonder me schuldig te voelen als ik niet meteen iets voor de ander kan terugdoen. Ook mijn mogelijkheden zijn vergroot. Als single moet je alle kosten alleen dragen, dus het is handig als je via een systeem als dit de toegang krijgt tot dingen die je je anders niet - of nog niet - zou kunnen veroorloven, zoals dat nieuwe terras. En natuurlijk is het sociale aspect heel fijn: als iemand iets bij me komt ophalen, bied ik altijd een kopje thee aan en soms schuiven mensen ook gezellig mee aan voor een maaltijd. Dan kwam iemand eigenlijk gewoon druiven halen en wordt het gesprek dat bij die ontmoeting ontstaat voor allebei de grote meerwaarde van de avond."

EEN WERKKLUS VOOR EEN TAART

Eppo: "LETSen geeft me een gevoel van overvloed"

Eppo Vandewege, werkzoekende, twee jaar lid van LETS

"Twee jaar geleden ben ik naar Gent verhuisd. Als nieuwkomer was ik op zoek naar leuke activiteiten en zo kwam ik bij LETS terecht. Ik wist niet meteen wat me er concreet bij voor te stellen, maar de filosofie achter het ruilsysteem sprak me wel aan en het leek me een *toffe* manier om mensen uit de buurt te ontmoeten. Korte tijd later ging ik in het online LETS-aanbod op zoek naar een aanhangwagen om mijn boot te verhuizen. Nog diezelfde dag kon ik bij iemand langsgaan en zei een man die ik nooit eerder had ontmoet: 'Hier zijn de verzekeringspapieren, neem hem maar mee.' Ik was onder de indruk van het gemak waarmee die uitwisseling verliep, want zoiets vraagt toch een groot vertrouwen.

LETSen geeft me een gevoel van overvloed. Het is leuk om te ervaren dat er zoveel beschikbaar is, zonder dat geld een rol speelt. Zelf bied ik hulp aan bij eenvoudige verbouwklassen, maar ook tochtjes in mijn boot, diabolollessen en mijn kennis van elektriciteit, elektronica en computers. Ik ga ook graag naar de LETS-trefdagen. 's Zomers is er *Chambre de LETS*, dan stellen leden hun huis open om hun passie en vaardigheden met anderen te delen. Het is boeiend om zo te ontdekken wat er achter de stadsgevels schuilt en om te leren hoe een weefgetouw werkt of hoe je eetbare planten kweekt.

LETs-lid zijn, heeft ook wel mijn visie op de wereld en ons huidige geldsysteem veranderd. Tot voor kort werkte ik in de gezondheidszorg, waar het weleens botste met mijn werkgever, omdat het naar mijn gevoel vaak meer om geld dan om mensen draaide. Nu zoek ik bewust naar een job in

de non-profitsector, waarbij geld niet primeert. Geld is een handig middel om goederen en diensten mee uit te wisselen, maar ik denk dat het belangrijk is dat we de zorg voor de gemeenschap en de draagkracht van onze aarde niet uit het oog verliezen. LETS functioneert volgens andere regels en het is tof om te zien dat je samen ook zonder geld uit te wisselen zoveel kunt bereiken. Als je een pot *confituur* kunt gebruiken die iemand aanbiedt, dan wissel je die uit, los van de vraag of je op dat moment plus of min 200 stropkes staat op je LETS-account. Er is wel een boven- en ondermarge voorzien, om te vermijden dat van het systeem misbruik wordt gemaakt, maar voor de rest speelt de stand van je rekening geen rol. We betalen elkaar niet, we waarderen elkaar. Dat is toch wel een andere *mindset*.

Het is natuurlijk ook praktisch dat alles lokaal verloopt. Als iemand post dat zijn harde schijf is gecrasht, kan ik - als ik tijd heb - meteen op de fiets springen om te kijken of er nog wat te redden valt. Je creëert een breed sociaal netwerk waarin je heel concreet iets voor elkaar kunt betekenen. En wat me nog het meeste aanspreekt: aan LETS-transacties zit nooit een gevoel van *moeten* vast. Soms doe je drie of meer transacties per maand, maar als je het druk hebt, doe je er gewoon even geen. Alles is vrijblijvend, dus als je iets voor een ander doet, is dat altijd omdat je het graag doet. Stel je een wereld voor waarin alles zou verlopen!"

Elisabeth: "Ik stel me nu veel sneller de vraag wat iets me persoonlijk waard is"

Elisabeth De Vos, communicatieambtenaar, drie jaar lid van LETS

"Ik heb nog als journaliste gewerkt, dus toen ik lid van LETS werd, heb ik meteen aangeboden om af en toe iets te schrijven voor het LETS-magazine. Zo kwam ik op korte tijd bij heel veel LETS-leden over de vloer voor interviews en begon ik ook snel actief te LETSen. Omdat met twee kinderen ons gezin compleet is, hebben we veel baby- en kinderspullen die we niet meer kunnen gebruiken. Die kunnen we makkelijk tweedehands verkopen, maar we LETSen ze liever.

Met de munten die we daarvoor krijgen, hebben we al veel hulp kunnen vragen bij onze verhuizing en verbouwing. Daardoor raken de dingen niet alleen sneller afgewerkt, maar worden ze ook gewoon leuker. Klussen die je anders misschien voor je uit zou duwen, worden vaak plezierig omdat je ze samen kunt doen.

Natuurlijk mag je geen professionele kwaliteit verwachten en uiteraard klikt het ook met iedereen niet even goed, maar de meeste contacten zijn heel gezellig. Je hebt LETS-leden van allerlei pluimage, maar meestal zijn het toch mensen met een open geest die bewust door het leven gaan. Dat merk je ook als je naar de trefdagen gaat, een fijne gelegenheid trouwens om andere leden te leren kennen of workshops bij te wonen. Er worden ook altijd leuke activiteiten voor de kinderen georganiseerd.

In onze maatschappij is het diep ingeworteld om in termen van geld te denken, maar ik merk dat ik daar - sinds ik lid van LETS ben - wel in ben geëvolueerd. Ik bekijk de vraag *wat iets waard is* anders. In plaats van bij het bepalen van een LETS-prijs af te gaan op wat iets in euro heeft gekost,

stel ik me nu al sneller de vraag hoeveel iets voor mij persoonlijk waard is. Bij het onderhandelen wordt soms ook opgeboden. Als iemand je een heel grote dienst heeft bewezen en je vindt dat die meer waard is dan de afgesproken LETS-prijs, dan geef je met plezier iets extra's.

Naast het LETSen van goederen en diensten vind ik het ook heel handig dat we onderling tips uitwisselen. Ons dochtertje is vaak ziek, dus als ik de vraag naar een goede homeopathische arts in de buurt post, is de kans groot dat iemand me in een mum van tijd naar de juiste persoon kan gidsen. De tipgever waarderen we dan meestal symbolisch met één stropke en alle tips worden ook online gebundeld. Zo kun je als lid eenvoudig op zoek gaan naar eerder uitgewisselde tips. En je kunt ook dingen aan elkaar uitlenen waardoor je spullen die je misschien maar één keer nodig hebt, niet per se hoeft te kopen. LETSen levert je geen rechtstreekse financiële winst op, maar je spaart er op een leuke manier wel heel wat tijd mee uit."

Meer weten? www.letsvlaanderen.be, www.letscontact.nl, www.noppes.nl. Informatie over complementaire economie vind je op <http://muntuit.eu>

Zelf een LETS-kring opstarten in je buurt? Op de site van LETS Vlaanderen vind je een uitgebreid starterspakket met een stappenplan en een schat aan informatie en tips.